

DAVUL-ZURNA

Davul ve zurnacılar, Kırkpınar Yağlı Güreş Festivali'nin en önemli unsurlarındandır. Bu kişiler enstrüman çalmayı usta-çırak ilişkisi içinde öğrenmektedirler. Festival boyunca davulcu ve zurnacıdan oluşan ekip sürekli müzik yapar. Davul-zurna ekibi de diğerleri gibi Festivale geleneksel giysileri ile katılır. Kırkpınar müziği olan “**güreş havaları**” sadece bu festivalde yağlı güreşler için özel olarak çalınır. Ezgi, güreşin canlılığıyla doğru orantılı olarak müzisyenlerin ana bir müzik teması üzerinde varyasyonlarıyla gösteriye dönüşür. Güreş müziğinde, (12/4'lük) güreş havası ve (24/8'lik) Ceng-i Harbi olmak üzere iki ana ölçü (tartım) vardır. Yağlı güreşle müzik arasındaki ritim, güreşin temposuna göre hızlı ve yavaş olarak değişmektedir. Pasif güreşen, katılımcıların beklediği tempoyu göstermeyen pehlivanlar müziğin hızlanan ritmiyle uyarılır. Güreşin başlangıçta ağır hareketli oluşu ve birkaç çift pehlivanın aynı anda güreşmesi nedeniyle izleyici diğer bir güreşteki oyunları bazen kaçırabilmektedir. Hareketleri ve oyunları hızlanan bir güreşe seyircinin ilgisi müzikle çekilir. Birdenbire usulün değişmesi ve hızlanması heyecan yaratır. Bu heyecanlanmayı yaratan ise ceng-i harbi usulünün hızlanan tempoyla vurulmaya başlamasıdır. Davulun vurmadığı, zurnanın çalmadığı bir Kırkpınar Türk Yağlı Güreşi düşünülemez. Bu o kadar önemlidir ki müzik sustuğunda pehlivanların da güreşi durdurdularına birçok kez şahit olunmuştur.

YAĞCI

Kırkpınar Güreşleri'ni diğer güreşlerinden ayıran, pehlivanların yağlanarak güreş yapıyor olmasıdır. Yağsız Kırkpınar düşünülemez. Yağlı güreşte rakibi tutmak ve kavramak için daha fazla güç sarf etmek gerekir. Dolayısıyla Yağlı güreşte başlıca unsur kaba kuvvet olmaktan çıkar, ustalık ve motivasyon önemli unsurlar olarak ön plana çıkar. Kırkpınar'da pehlivanların yağlanma işi, onlara yağ veren **Yağcılar** aracılığıyla yapılır.

BEZCİ

Yağlı güreşler esnasında, kızgın güneş altında gözlere yağ kaçması, pehlivanlar için zor bir durumdur. Çünkü gözleri yanan pehlivanlar, güreşe devam edemezler. İşte bu sırada alan çevresinde bekleyen “**Bezçiler**”, güreşçilerin imdadına yetişirler. Bunun için de bezcilerden bez istenir, önce tülbentlerden almak için de yine güreşmekte olduğu rakibin izni gerekir. Aksi yapıldığı takdirde bez alarak gözünü silmekte olan bir güreşçiye rakibi dalıp yere indirebilir. Hatta gücü yetiyorsa yenebilir ki, bu galibiyet geçerlidir.

YAĞLANMA

Er Meydanı'nda güreşecek pehlivanlar Er Meydanı'nda konulan yağ kazanları etrafında toplanarak kendileri veya birbirlerine yardım ederek yağlanırlar. Yağlanmanın bir usulü bulunmaktadır, geliş güzel yapılmaz. Önce sağ elle sol omuza, göğse, sol kola ve kispete yağ sürülür. Sonra sol elle sağ omuza, göğse ve sağ kol ve kispete yağ sürülür. Bundan sonra pehlivanlar birbirlerine yardım ederek, sırtlarını yağlarlar. Güreş esnasında da yağlanma ihtiyacı hisseden pehlivan rakibinden ve hakemden izin alarak yağlanma ihtiyacını giderir.

YAĞ KAZANI

Kırkpınar Yağlı Güreşleri ile ilgili Sarayıçi Er Meydanı'nda yapılan hazırlıklardan biride, pehlivan soyunma odalarının yanına konulan büyük yağ kazanlarıdır. Karşılaşması olan güreşçiler önce bu kazanın başına giderek yağcının döktüğü yağ ile yağlanırlar. Buradaki yağlanma usulü de bütün spor dallarına örnek teşkil edecek şekilde olur. Çoğu zaman birbirleriyle eşleşmekten çekinen, ödüllerin en önde gelen isimleri yağlanma yardımıyla, birbirlerinin sırtlarına yağ dökerler. Bunun yanında bir de meydanda ıbrık ellerinde olduğu halde dolaşan yağcılar vardır. Çayıra-çimene düşüp vücutlarındaki yağları silinen pehlivanlar, güreşe ara verip meydana dolaşan yağcılardan yağ isteyip dökünebilir. Ancak bu hadise rakibin izni olmadığı takdirde gerçekleşemez. Rakibinin yağlanma niyeti ile dinlendiğini sezen bir pehlivan, arkadaşının kispetinin kasnağından çekerek onu güreşe davet etme hakkı vardır.

RİTÜELLER

PEŞREV

Peşrev; güreşe tutuşmadan önce pehlivanların ellerini birbirine ve uyluklarına vurarak ve hafifçe sıçrayarak yaptıkları gösteri olarak açıklanmaktadır. Pehlivanlar meydana çağırıldıktan sonra aynı sırada kibleye doğru dizilirler. Cazgır salavat okumaya başlar. Cazgır “**Hep birlikte diyelim şu aslanlara maşallah**” dedikten sonra pehlivanlar “**çıkış**” yapar. Daha sonra pehlivan üç adım geri, üç adım ileri atıktan sonra sağ dizleri üzerine çökerek sağ elini toprağa dokundurup üç defa dizine, dudaklarına ve başına götürürler. Bundan sonra pehlivanlar kispetlerine vurarak güreş alanında dolaşırlar. Sonra birbirlerine yaklaşırlar ve sarılıp tokalaşırlar. Bu tokalaşmanın ardından peşreve devam edilir. İkinci kez tekrar karşılaştıklarında pehlivanlar sol elleriyle rakibinin kasnağından tutarlar, sağ elleriyle de rakibinin sağ paça şirazesine dokunarak ellerine dudaklarına ve sonra da başına götürürler. Sonrasında bu hareket tersten yapılır. Bunlar yapılırken iç tarafta kalan ayaklar yan yana getirilir. Şirazelere selamlandıktan sonra pehlivanlar tekrar ayrılırlar. Yine meydana ellerini kispetlerine vurmak suretiyle çırpınmaya ve dolanmaya başlarlar. Üçüncü kez karşılaştıkları zaman pehlivanların sol elleri birbirinin ensesinde, sağ eller de birbirlerini tutmak suretiyle kollarını sağa sola sallarlar. Bu harekette tamamlandıktan sonra pehlivanlar dördüncü kez karşılaştıklarında göğüs göğse gelirler ve birbirlerinin sırtlarını sıvazlarlar. Bu hareketten sonra da bir müddet çırpınan pehlivanlar son olarak karşı karşıya geldiklerinde tokalaşip birbirlerine başarı dilerler ve elleri ile birbirlerinin sırtlarını sıvazlarlar ve daha sonra da güreşe başlarlar. Günümüzde Edirne Belediye Başkanlığı'nın almış olduğu karar gereğince her yıl en iyi peşrev çeken pehlivana ödül verilmektedir.

KIRKPINAR MARŞI

Söz ve müziği eğitimci, şair, yazar Beyazıt Sansı'nın yazarak bestelediği ve 9 kıtadan oluşan “**Kırkpınar Marşı**”, 02.06.2004 tarihinde yapılan Belediye Meclis Toplantısı'nda Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nin resmi marşı olarak kabul edilmiştir.

**BÜYÜK EFSANEYİ GÖRÜR GİBİYİM
TARİH DEHLİZİNDE YÜRÜR GİBİYİM
EYVAH! HEYECANDAN ÖLÜR GİBİYİM
EDİRNE KIRKPINAR ER MEYDANINDA**

**YIL BIN ÜÇ YÜZ ALTMİŞ BİR, RUM ELİNE GEÇİLİR
KIRKPINAR'IN SUYUNDAN KANA KANA İÇİLİR
TÜRK'ÜN BAŞPEHLİVANI BU ÇAYIRDA SEÇİLİR
EDİRNE KIRKPINAR ER MEYDANINDA**

ALTINKEMER

Kırkpınar'da ilk kemer uygulaması, Kurtdereli Mehmet Pehlivan'ın vefatı üzerine, 1939 yılında Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü'nün başpehlivanlığı kazanacak olan güreşçiye bir sene kalmak üzere bir “**Kurtdereli Kemer**” uygulaması ile başlamıştır. Kemerin halkalarına zincirlerle asılı on yazısız madalya mevcut olup bunlara her sene kazanan başpehlivanın adı yazılacaktır. Bu kemer on sene sonra en az üç defa ismini yazdırmaya muvaffak olan başpehlivana hediye edilmesi kararlaştırılmıştır. Bu kemeri 1939, 1940 ve 1941 yıllarında başpehlivan olan Tekirdağlı Hüseyin Alkaya almıştır. Ancak bu kemer altından değildir. Geleneksel Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nin en büyük ödülü olan Altın Kemer uygulaması ilk defa 1960 yılında Edirne Belediyesi tarafından hazırlanmış ve uygulamaya konulmuştur. Altın kemer bir pehlivanın güreş hayatının zirve noktasıdır. Kırkpınar Yağlı Güreş Festivali için özel hazırlanmıştır. 22 ayar altından olup, yaklaşık 1.400 gr ağırlığındadır. Üç yıl üst üste Türkiye'nin Başpehlivanlığı unvanını alan Başpehlivan Edirne Belediye Başkanlığı'nın ortaya koyduğu yaklaşık 1.400 gr ağırlığındaki altın kemerin sahibi olmaktadır. Altın kemer ilk defa 1960 yılı başpehlivani İbrahim Karabacak'a takılmıştır. Bugüne kadar bu kemere 1966, 1967 ve 1968 yılları başpehlivani Orulu Mustafa Bük, 1976, 1977, 1978 yılları başpehlivani Karamürselli Aydın Demir, 1982, 1983, 1984 yılları başpehlivani Denizlili Hüseyin Çokal sahip olmuştur. Başpehlivan Ahmet Taşçı'da 1990, 1991, 1992 ile 1995, 1996, 1997 yılları arasında üst üste üç yıl başpehlivan olduğundan dolayı Altın Kemere iki defa sahip olma başarısını göstermiştir.

KISPET

Kispet sözcüğü Arapça “**kisvet**” kelimesinden gelmekte olup belden aşağı giyilen giysi anlamına gelmektedir. Yağlı güreşe çıkan her pehlivanın güreş malzemesinin başında “**Kispet**” gelir. Manda, dana, malak, keçi, siğir gibi hayvanların derisinden yapılan, bel kısmı dört parmak genişliğinde ve kalın olan bir alt giysisidir. Kispet, kasnak, hazne, arka, oyluk, paça, şiraze, ayna bölümlerinden oluşmaktadır.

El sanatları alanında yaratıcılığın önemli bir simgesi olarak pehlivanların güreşlerde giydiği kispet; sağlıklı hayvanların derilerinden yapılan, belden diz altına kadar uzanan, dar paçalı kıyafetlerdir. Festivalde pehlivanlar tarafından özel olarak giyilen bu kıyafet, az sayıda ustanın el sanatı alanındaki inceliklerini sergilemektedir. Kispet yapımında derin bir bilgi ve beceriye sahip olan İrfan Şahin, 2012 yılında gerçekleştirilen ödül töreniyle Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından “**Yaşayan İnsan Hazinesi**” ilan edilmiştir. Geleneksel el sanatlarımız içinde yer alan kispet ve kispet ustalığı yağlı güreşlerin çok önemli bir boyutunu oluşturmaktadır. Türkiye'nin meşhur kispet ustaları arasında en eski olanı Nazif Usta'dır. Ondan sonra Yeşil Hafız, Telaşeli Mehmet Usta, Balıkesirli Hidayet Başsaraç ve çırağı Bigalı İrfan Şahin, İrfan Usta, Bigalı Mehmet Derse ve Samsunlu Uğur Kesen yer almaktadır.

ÖĞELERİ

ZEMBİL

Zembil, sadece kispet taşımak için kamıştan ve özel bir tezgâhta el ile yapılan çanta biçimli geleneksel bir el sanatı ürünüdür. Farsça bir kelimedir. “**Küçük Sepet**” anlamına gelmektedir. Güreş terminolojisinde “**kındıra veya saz gibi su bitkilerinden pehlivanların kispetlerini taşımak ve muhafaza etmek için kullandığı çanta**” demektir. Zembilcilerin piri, zembil örüp emeği ile geçinen Hz.Süleyman'dır.

KIRMIZI DİPLİ MUM

Kırkpınar'ın davet simgesi Kırmızı Dipli Mum'dur. Kitle iletişim araçlarının yaygın olmadığı dönemlerde Kırkpınar Ağası tarafından kırmızı dipli mum Mart ayından itibaren kasaba ve köylere, pehlivanlara ve tanınmış kişilere gönderilir ve bu kişiler Kırkpınar'a davet edildi. Halk arasında sıkça kullanılan “**kırmızı dipli mumla çağırmak**” deymi de buradan gelmektedir. Kırkpınar'ın olmazsa olmazlarından. Bugün sembol olarak kullanılmaktadır. Günümüzde Edirne Belediye Başkanı, Edirne Valisi ve Kırkpınar Ağası ile birlikte devlet protokolünü Ankara'da makamlarında ziyaret ederek, kendilerini kırmızı dipli mum ile Kırkpınar Yağlı Güreşleri'ne davet etmektedir. Kent esnafıda davul-zurna eşliğinde ziyaret edilerek kırmızı dipli mum ile Kırkpınar Yağlı Güreşleri'ne davet edilmektedir.

KIRKPINAR YAĞLI GÜREŞLERİ FESTİVALİ BİLGİ VE DOKÜMANTASYON MERKEZİ

Ulusal geleneksel kültür miraslarımızdan olan Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşleri ve değerlerinin tarihsel, sosyo-kültürel, ekonomik, sportif, folklorik ve benzeri yönleri ile araştırmak, Kırkpınar Yağlı Güreşleri ile ilgili her türlü bilgi, belge ve objeleri toplayıp derleyerek uluslararası standartlarda arşivlemek, sergilemek ve faaliyetlerini yürütmek amacıyla Edirne Belediye Başkanlığı Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü bünyesinde Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşleri Festivali Bilgi ve Dokümantasyon Merkezi'nin kurulmasına Belediye Meclisi'nin 7 Mayıs 2014 tarihli toplantısında oybirliği ile karar verilmiştir. Aynı gün yapılan toplantıda da, merkezin yönetmeliği kabul edilmiştir. Merkez in kurulmasından sonra yapılan çalışmalar ile Kırkpınar Yağlı Güreşleri Festivali ile ilgili tüm yazılı, sözlü ve görsel, bilgi, belge ve dokümanlar toplanarak sayısallaştırma çalışmaları başlatılmıştır. Bu çalışmalar bir veritabanında toplanmış ve www.edirnekirkpinar.com adresinde tüm dünyaya ulaşması sağlanmıştır. Çalışmalar halen sürdürülmektedir.

*Bitmeyen güreşin
devam eden efsanesi*

facebook.com/kirkpinarguresleri
twitter.com/gureskirkpinar

**KIRKPINAR
YAĞLI GÜREŞLERİ
FESTİVALİ**
www.edirnekirkpinar.com

KIRKPINAR YAĞLI GÜREŞLERİ FESTİVALİ TARİHİ

“Kırkpınar Yağlı Güreşleri Festivali”, dünyanın en eski geleneksel spor faaliyetlerinden biridir. Avrupa’da düzenlenen ve Türkiye’nin 2008 yılında ilk defa katıldığı “Avrupalı Seçkin Destinasyonlar Ödülü”nü kazanan Kırkpınar Yağlı Güreşleri Festivali, 16 Kasım 2010 tarihinde de UNESCO’nun “İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Miras Temsili Listesi”ne dahil olmuştur.

Kırkpınar Yağlı Güreş Festivali bir taraftan insanların yakınlaşması ve dayanışmasını sağlarken, diğer taraftan da bireylerin kendi kültürlerini tanımaları açısından önemli bir toplumsal işlevi yerine getirmektedir. Sarayıcı Kırkpınar Er Meydanı, Türkiye Başpehlivanı’nın belirlendiği tarihi bir yer olmakla birlikte, ülkenin bir çok yöresinden gelen ve başarılı olmaları hedefleyen pehlivanlar için kendini gösterme, hemde toplum içinde iyi bir yere sahip olma mücadelesini gerçekleştirdiği yerdir.

Kırkpınar Yağlı Güreşleri’nin ortaya çıkış efsanesine göre; 1357 yılında Orhan Gazi’nin Rumeli’yi ele geçirmek için düzenlediği seferler sırasında oğlu Süleyman Paşa askerleri ile Edirne’yi geçici (Edirne’nin üçüncü fethi) ele geçirdikten sonra, Edirne civarında keşif akınına çıkar. Öncü birlik geri döner ve şimdiki Yunanistan’ın topraklarında kalan Samona’da mola verirler. 40 yiğit burada güreşe tutuşurlar. Saatlerce süren güreşlerde, adlarının Ali ile Selim olduğu rivayet edilen iki kardeşin bir türlü yenilemedikleri görülür. Daha sonra bir Hidirellez gününde, Edirne yakınlarındaki Ahıköy Çayırı’nda aynı çift yeniden güreşe tutuşurlar. Bütün bir gün güreşmelerine rağmen yine yenilemeyen kardeş pehlivanlar, gece boyunca da mum ve fener ışığında mücadelesini sürdürmeye devam ederler. Ancak solukları kesilerek oldukları yerde can verirler. Arkadaşları onları aynı yerdaki bir incir ağacının altına gömerek oradan ayrılırlar. Yıllar sonra ise aynı yere gittiklerinde iki pehlivanın mezarlarının bulunduğu yerde gür bir pinar görürler. Bundan sonra halk orada yatanların anısına o yöreye “KIRKPINAR” adını verir.

1361 yılında Murat bey ve Uç beyleri’nin Edirne’yi dördüncü defa fethettikten sonra Murat Bey’in emri ile aynı yılın yazında kırk yiğit akıncıların anısına bir güreş düzenlenmiştir. Bu düzenlenen güreş, “Kırkpınar Güreşleri” adıyla tarihe geçmiştir. Bundan sonra her yıl Hidirellez günü Kırkpınar Güreşleri yapılması gelenek haline gelmiştir. Bugün Yunanistan sınırları içinde kalan “Samona” Köyü’nün merası içindeki alan asıl “Kırkpınar” çayırındır. Balkan Savaşları ve Birinci Dünya Savaşı sonunda “Kırkpınar Yağlı Güreşleri” Edirne ile Mustafa Paşa yolu arasındaki “Virantekke” denilen yerde düzenlenmiştir. Cumhuriyetin ilânından sonra 1924 yılından itibaren güreşler Edirne’nin Sarayıcı mevkinde düzenlenmeye başlamıştır. Cumhuriyetin ilk yıllarında Kırkpınar Ağalarının desteği ile düzenlenen güreşler daha sonraki yıllarda ülkede yaşanan ekonomik sıkıntılardan dolayı Kırkpınar Ağalık görevine talip çıkılmamasından dolayı dönemler içinde Kızılay, Çocuk Esirgeme Kurumu, Halkevi, Edirne Belediyesi ve T.C. Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü işbirliği ile organizasyonlar yürütülmüştür.

1950 yılından itibaren “Kırkpınar Yağlı Güreşleri” T.C. Edirne Belediyesi’nin organizasyonu ile düzenlenmeye başlamıştır. Başlangıçta “Kırkpınar Yağlı Güreşleri Panayırı” adıyla üç gün olarak gerçekleştirilen bu etkinlikler, 1966 yılından itibaren “Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşleri ve Kültür Etkinlikleri Haftası” adıyla yedi gün kutlanmaya başlamıştır.

Kırkpınar’ı diğer güreş etkinliklerinden ayıran, yüzyıllardır geleneksel görünümünü koruyan iç içe geçmiş bir kültürel yapıda olmasıdır. Köklü bir kültürel geleneğin bireyler, gruplar ve toplumlar tarafından sürdürülmesi, Somut Olmayan Kültürel Dünya Mirası anlayışının yaygınlaşmasına bu açıdan da katkıda bulunmaktadır.

Mayıs 2014 tarihinde kurulan “T.C. Edirne Belediye Başkanlığı Kırkpınar Yağlı Güreşleri Festivali Bilgi ve Dokümantasyon Merkezi” çatısı altında gerçekleştirilen çalışmalar ile Kırkpınar Yağlı Güreşleri ile ilgili toplanabilen tüm yazılı, sözlü, görsel ve elektronik belgeler bir veri tabanında toplanarak interaktif ortamdan tüm dünya ile paylaşılmıştır. Yürütülen bu projeye her gün yeni bilgi ve belgeler eklenmekte çalışmalar sürdürülmektedir.

Bu yıl 655.si gerçekleştirilecek ve T.C. Edirne Belediyesi’nin önemli organizasyonlarından olan “Kırkpınar Yağlı Güreşleri Festivali” yerli ve yabancı turistlerin ilgi odağı olmaya devam etmektedir.

KIRKPINAR AĞALARI

- 1- Murat Şener-1950-1951-1952)
- 2- İbrahim Bildik-(1953)
- 3- Yaşar Yardımcı-(1954)
- 4- Mehmet Çardaktan-(1955)
- 5- Ahmet Merter-(1956)
- 6- Hüseyin Özakıncı-(1957)
- 7- Nurettin Manyas-(1958)
- 8- Ahmet Merter-(1959)
- 9- Salim Doğramacı-(1960)
- 10- Hilmi Atakan-(1961)
- 11- Muhittin Ağaogulları-(1962)
- 12- Ali Rıza Keleş-(1963)
- 13- Hasan Vatan-(1964)
- 14- Mehmet Hakkı Meriç-(1965)
- 15- Gazanfer Bilge-(1966-1967)
- 16- Süleyman Şahin-(1968)
- 17- Muzaffer Bilge-(1969) ¹
- 18- Celal Hacı Eyüpoğlu-(1970)
- 19- Doğan Görkey-(1971)
- 20- Hamit Kaplan-(1972)
- 21- Şevki Alan-(1973)
- 22- Zülküf Karabulut-(1974-1975-1976)
- 23- Fethi Atan-(1977)
- 24- Sebahattin Tekcan-(1978)
- 25- Süleyman Özmercan-(1979)
- 26- Cemal Pul-(1980)
- 27- Mehmet İrş-(1981)
- 28- Ali Ayağ-(1982-1983)
- 29- Mustafa Bilgin-(1984-1985)
- 30- Halil Kılıçoğlu-(1986)
- 31- Hasbi Menteşoğlu-(1987)
- 32- İbrahim Çayla-(1988)
- 33- Kemal Özkan-(1989)
- 34- Murat Köse-(1990)
- 35- Alper Yazoğlu-(1991-1992-1993) Altın Kemer
- 36- Oğuzhan Bilgin-(1994)
- 37- Hüseyin Şahin-(1995-1996-1997) Altın Kemer
- 38- Mustafa Şahin-(1998) ²
- 39- Ayhan Sezer-(1999)
- 40- Emin Doğansoy-(2000)
- 41- Murat Saruhan-(2001) ³
- 42- Mehmet Sait Yavuz-(2002)
- 43- Necdet Çakır-(2003)
- 44- Mustafa Altunhan-(2004)
- 45- Adem Tüysüz-(2005-2006-2007) Altın Kemer
- 46- Mehmet Cadıl-(2008)
- 47- Seyfettin Selim-(2009-2010-2011-2012-2013) Altın Kemer
- 48- Süleyman Mecek-(2014)
- 49- Seyfettin Selim-(2015-2016-2017)

ALPER YAZOĞLU
(1991-1992-1993)

HÜSEYİN ŞAHİN
(1995-1996-1997-1998)

SEYFETTİN SELİM
(2009-2010-2011-2012-2013-2015-2016-2017)

¹ Babası Gazanfer Bilge’nin yerine Edirne Belediye Başkanlığı’nın onayı ile ağalık görevini yürütmüştür.

² Hüseyin Şahin’in rahatsızlığı nedeniyle Edirne Belediye Başkanlığı’nın onayı ile kardeşi ağalık görevini yürütmüştür.

³ Babası Mustafa Saruhan yerine Belediye Başkanlığı’nın onayı ile ağalık görevini yürütmüştür.

KIRKPINAR BAŞPEHLİVANLARI

- 1-Arnavut Benli Abdullah-(1924)
- 2-Geçkinlili Yusuf Pehlivan-(1925) ⁴
- 3-Edirne Çömlekköylü Kara Emin-(1926)
- 4-Manisalı Rifat Güreşen-(1927)
- 5-Arnavut Mülâyim Pehlivan (Acar)-(1928)
- 6-Gostivarlı Mülâyim Pehlivan-(1929)
- 7-Bandırmalı Kara Ali Acar-(1930)
- 8-Edirneli Himmet Pehlivan-Çoban Mehmet (1931) ⁵
- 9-Kara Ali Acar-(1932)
- 10-Hüseyin Alkaya-(1933)
- 11-Mülâyim Pehlivan ile Tekirdağlı Hüseyin Alkaya-(1934) ⁶
- 12-Hüseyin Alkaya-(1935-1936-1937-1938-1939-1940-1941-1942)
- 13-Kozpınarlı İbrahim-(1943)
- 14-Süleyman Ertaş-(1944)
- 15-Babaeski İbrahim Erdi-(1945)
- 16-Sındırgılı Şerif Unal-(1946)
- 17-İsmail Çolak-Hayrabolulu Süleyman Ertaş-(1947) ⁷
- 18-Babaeski Mustafa Yenici-(1948)
- 19-Sındırgılı Şerif Unal-(1949)
- 20-Süleyman Ertaş-(1950)
- 21-Irfan Atan-(1951)
- 22-Tarzan Mehmet-(1952)
- 23-Irfan Atan-(1953)
- 24-İbrahim Karabacak-(1954)
- 25-Adapazarlı Irfan Atan-(1955)
- 26-İbrahim Karabacak-(1956)
- 27-Hasan Acar-(1957)
- 28-Adil Atan-(1958)
- 29-İbrahim Karabacak-(1959-1960)
- 30-Mehmet Ali Yağcı-(1961)
- 31-M. Ali Yağcı ile Kara Ali (1962) ⁸
- 32-Sezal Kanmaz-(1963)
- 33-M. Ali Yağcı-(1964)
- 34-Ali Çelik-(1965)
- 35-Ordulu Mustafa Bük-(1966-1967-1968) Altın Kemer
- 36-Babaeski Nazmi Uzun-(1969)
- 37-Kara Ali ile Aydın Demir-(1970) ⁹
- 38-Hasan Şahin-(1971)
- 39-Mustafa Yıldız-(1972)
- 40-Davut Yılmaz-(1973)
- 41-Kara Ali Çelik-(1974)
- 42-Güreşler Belediye tarafından iptal edilmiştir.(1975)
- 43-Aydın Demir-(1976-1977-1978) Altın Kemer
- 44-Sabri Acar-(1979)
- 45-Mehmet Güçlü-(1980)
- 46-Mustafa Yıldız-(1981)
- 47-Hüseyin Çolak-(1982-1983-1984) Altın Kemer
- 48-Sabri Acar-(1985)
- 49-İbrahim Gümüş-(1986)
- 50-Recep Kılıç-(1987)
- 51-Recep Gürbüz-(1988)
- 52-Saffet Kayalı-(1989)
- 53-Ahmet Taşçı-(1990-1991-1992-1993) Altın Kemer
- 54-Cengiz Elbeye-(1994)
- 55-Ahmet Taşçı-(1995-1996-1997) Altın Kemer
- 56-Cengiz Elbeye-(1998)
- 57-Ahmet Taşçı-(1999)
- 58-Vedat Ergin-(2000-2001)
- 59-Hasan Tuna-(2002)
- 60-Kenan Şimşek-(2003)
- 61-Recep Kara-(2004)
- 62-Şaban Yılmaz-(2005)
- 63-Osman Aynur-(2006)
- 64-Recep Kara-(2007-2008-2016)
- 65-Mehmet Yeşilyeşil-(2009-2010)
- 66-Ali Gürbüz-(2011-2012)
- 67-İsmail Balaban-(2013)
- 68-Fatih Atlı-(2014)
- 69-Orhan Okulu-(2015)

KOCA YUSUF
(1859-1898)

GADDAR KEL ALİÇ
(1844-1913)

KURTDERELİ MEHMET
(1872-1939)

ADALI HALİL
(1866-1925)

⁴ Yayınlarda yer almakta ancak belgeye ulaşılamamıştır.

⁵ Berabere Kalmışlardır.

⁶ Berabere Kalmışlardır.

⁷ Yenilemediklerinden birinci ilan edilememiştir.

⁸ Yenilemediklerinden birinci ilan edilememiştir.

⁹ Hakem heyetinin kararına uymadıklarından yenilemeden güreşi bıraktıkları için başpehlivan güreşleri sonuçlanmadan bitti.

PEHLİVAN

Pehlivanlık olgusu, Türkler için önemli bir kültürel kimlik unsurudur. “**Pehlivan**” kelimesi Farsça bir kelime olup Burhan-ı Katı’da; yürekli, cesur, zabıt, vali, iri vücutlu ve doğru sözlü kimseye de pehlivan denildiği yazılmaktadır.

Osmanlı’nın ilk dönem edipleri pehlivan kelimesini Selçuklu’da olduğu gibi savaş kahramanları için de kullanmıştır. Genel olarak Türklerde pehlivanlık; güç, yürekli, mertlik, centilmenlik ve güçlü bir yapı gibi bir takım özelliklerin genel adıdır ve bu yüzden pehlivanlara toplum tarafından değer verilmiştir. Türklerde her isteyen pehlivan unvanını alamazdı. Bunun için rakiplerini yenmesinin yanında ustaların ve hakemlerin de o birliğini alması gerekmektedir. Bu bağlamda Kırkpınar’da yağlı güreşlere katılan tüm güreşçilere de “**Pehlivan**” denir. Pehlivanlar usta-çırak geleneği içinde yetişir.

Kırkpınar Yağlı Güreşleri’nde boylarına göre dereceye giren Pehlivanlara ödüller verildiği gibi en centilmen ve en iyi peşrev atan pehlivanlara da ödül verilmektedir. Kırkpınar Yağlı Güreşleri’nde Başpehlivan seçilen Pehlivan “**Türkiye Başpehlivanı**” olur ve altın kemerin bir yıllık sahibi olur. Arka arkaya üç yıl “**Başpehlivanlığı**” kazanan Pehlivan, altın kemerin ömür boyu sahibi olur.

KIRKPINAR AĞASI

Kırkpınar Güreşleri’nin en temel öğelerinden biri ağalık geleneğidir. Ağalık kurumsal bir kimlik gibi görülür. Ağalar da pehlivanlar gibi topluma örnek olması gereken ve geleneklere saygılı karakterlerdir. Ağa, kolayca ayırt edilebilmesi için geleneksel giysi giyer ve elinde büyükçe bir tespih taşır. Eski Kırkpınar geleneklerine göre ağa, kendisi için hazırlanan ağa çadırında oturur, misafirlerini ağırlardı. Ağa çadırına gelen davetliler eğer hediye olarak canlı hayvan getirirlerse canlı hayvanlar çadırın önüne bağlanır ve güreşler sonunda ağa tarafından boylarına göre pehlivanlara hediye edilirdi. Canlı hayvan getiremeyen davetliler ise ağanın oturduğu kuzu postunun altına, para, altın, gümüş vb. değerli eşyalar koyulurdu. Günümüzde ise Kırkpınar ağası için yapılmış özel bir tribün bulunmaktadır. Ağa misafirlerini burada ağırlamaktadır. Kırkpınar ağalığı seçimi güreşlerin son günü final güreşlerine yakın bir zamanda Edirne Belediye Başkanlığı’nca süslenmiş bir “Koç’un” açık artırmaya çıkarılması ile başlar. Kırkpınar Ağası olmak isteyenler açık artırmaya girerler. Açık artırma sonucunda Koç’a en fazla parayı ödeyen aday, gelecek senenin “Kırkpınar Ağası” seçilir. Geçmiş yıllarda ise yine güreşlerin son günü süslenmiş bir kuzu, yörenin ekonomik durumu iyi, saygın ve dürüstlüğü ile ünlü kişisine verilir. Eğer kişi kuzuyu kabul ederse gelecek yılın ağası o olurdu. Edirne Belediye Meclisi’nin almış olduğu karar gereğince üç yıl üst üste Kırkpınar Ağalığını üstlenen Kırkpınar Ağası’na altın kemer takılmaktadır. Ayrıca bu süre içerisinde Edirne’ye kalıcı bir eser kazandıran Kırkpınar Ağası’nın heykeli Sarayıcı’nda belirlenen alana dikilmektedir.

KÜLTÜREL KİMLİKLERİ

CAZGIR

Güreş terminolojisinde Cazgır; Güreşten iyi anlayan, oyunların sonuçlarını önceden tahmin edebilen, pehlivanların özelliklerini, yaptıkları oyunları, daha önce aldıkları başarıları bilen ve dua okuma kabiliyetine sahip görüldü kimseye denir. “**Salavatçı**”da denilen “**Cazgır**”, yağlı güreşlerdeki tüm pehlivanları adları, şanları, güreş oyunlarındaki hünerleri ile birlikte seyircilere uygun mısra ve dualarla tanıtan, izleyicileri coşturan, onları güreşe davet eden ve güreşleri başlatan kişidir. Salavat, Yağlı güreşlerde cazgırın pehlivanları meydana salmadan söylediği manzum övgü ve ikaz dolu sözlerdir. Cazgırın bütün pehlivanları yakından tanınması, eşleştirme (her bir güreşçinin rakibinin belirlenmesi) yaptığı sırasında dualarını okurken pehlivanların kuvvetli yönlerini söyleyerek rakibini uyarması, nasihat etmesi gerekir. Sesinin gür olması, dua kurallarına uygun mısralar düzmesi özelliklerinden başta gelenleridir.

Cazgırın bütün pehlivanları yakından tanınması, eşleştirme (her bir güreşçinin rakibinin belirlenmesi) yaptığı sırasında dualarını okurken pehlivanların kuvvetli yönlerini söyleyerek rakibini uyarması, nasihat etmesi gerekir. Sesinin gür olması, dua kurallarına uygun mısralar düzmesi özelliklerinden başta gelenleridir. Cazgır, meydana birliği sağlamaya çalışır, pehlivanları ortak bir ruh etrafında tutmaya gayret eder. Konuşmaları, heyecan verici ve uyarıcı bir etki yapar. Cazgır, salavat denilen duaları müzikal bir biçimde seslendirerek pehlivanlar ve izleyiciler üzerinde coşturucu rol oynamaktadır. Cazgırılık bir meslek olarak görülür ve mutlaka usta - çırak ilişkisi ile cazgır olunur. Cazgırların da geleneksel giysileri vardır.

HAKEMLER

Kırkpınar’ın töresinde hakemleri, cazgırı ve diğer görevlileri ağanın seçmesi geleneği vardır. Ancak çeyrek asıra yakın bir zamandır güreşlerin organizasyonu Edirne Belediyesi’nin yükümlülüğünde olduğundan bu seçim belediye görevlilerince yapılmıştır. Bugün Kırkpınar Güreşleri’nde kule ve meydan hakemleri görev almaktadır. Atamaları Türkiye Güreş Federasyonu’nca yapılmaktadır.

KULE HAKEMLERİ

Yine törelerde kule hakemlerinin pehlivanlar arasından seçilmesi usulü vardır. Başpehlivan olmamış güreşçiler kule hakemleri arasında yer alamazlar. Gelenek böyledir. Ne var ki son yıllarda seçimi belediyece yapılan kule hakemlerinin arasına Güreş Federasyonu’nca da iki üye konmaktaydı. Bu üyeler de genellikle hafif siklet pehlivanları olmaktadır. Bölgecilik olmaması için hakem seçiminde titiz davranmak zorunluluğu vardır. Antalya, Sakarya, Samsun ve Denizli gibi Kırkpınar’a çok sayıda güreşçi gönderen bölgelerden güreşi bırakmış olan şöretler, kule hakemliğine seçilmekteydi. Günümüzde, Güreş Federasyonu’nca hakem heyeti belirlenmektedir. Manisa Akhisarlı Niyazi Güreşen ile Antalyalı İsmail Cefo uzun yıllar kule hakemliği yapmıştır.

CETVEL HAKEMLERİ

Pehlivanların eşleşmeleri, kura çekimleri görevlerini yürütürler.

MEYDAN HAKEMLERİ

Kırkpınar’da güreş müsabakalarını yöneten hakemlere “**Meydan Hakemleri**” denir. Pehlivanların kura ile eşleşmelerini sağlamak, yağlı güreş teknik oyun kurallarının uygulamasını izlemek, yenme ve yenilmeleri tespit etmek, müsabakada yaralanan veya sakatlanan pehlivanların sağlık ekibi tarafından muayene ve tedavisini yaptırmak meydan hakeminin görevleri arasında yer almaktadır.

Meydan hakemleri, her yağlı güreş organizasyonunda aynı anda en fazla 3 çift pehlivani izleyecek sayıda görevlendirilir.

Meydan hakemleri arasından Kule hakemi kurulu tarafından seçilen bir meydan hakemi, Meydan Başhakemi olarak görevlendirilir.

